

**ANALIZA TENDINTELOR ÎN OCUPAREA TINERETULUI DIN
REPUBLICA MOLDOVA ÎN CONDIȚIILE PROCESELOR DE
INTEGRARE EUROPEANĂ**

**ANALYSIS OF THE YOUTH LABOUR MARKET TRENDS IN
REPUBLIC OF MOLDOVA IN THE PROCESS OF EUROPEAN
INTEGRATION**

**Conf. univ. dr. Dorin VACULOVSCHI
Conf. univ. dr. Elena VACULOVSCHI
Academia de Studii Economice a Moldovei, Chișinău**

Abstract

As a socially vulnerable group in the labour market, young people face not only a bigger risk of staying unemployed compared to other occupational groups in the labour market, but also other problems related to occupation, vocational training inappropriate to labour market demands, low wages, unattractive employment opportunities, international labour mass emigration.

Keywords: european integration, labour market, macroeconomic indicators, knowledge based economy

Evoluția proceselor din economia Republicii Moldova din ultimii ani atestă o ameliorare relativă a situației după mai mulți ani de criză practic în toate domeniile vieții social-umane. Într-adevăr, pe parcursul ultimilor șase ani, principalii indicatori macroeconomici marchează o creștere economică durabilă și o stabilizare macroeconomică, iar indicatorii sociali indică o îmbunătățire modestă a situației în astfel de domenii ale sferei sociale, precum combaterea sărăciei, dezvoltarea unui sistem sigur de protecție socială, accesul la servicii de sănătate etc.

Pe fundalul acestor schimbări spre bine a vieții social-economice, o ameliorare a situației ar trebui să se observe și pe piața muncii. Or, piața muncii, fiind o piață derivată, trebuie să reflecte pe deplin succesele sau insuccesele înregistrate de economia națională. Însă, analiza evoluțiilor de pe piața muncii din Republica Moldova din ultimii cinci ani, reflectă o reducere continuă a principalilor indicatori ocupaționali, ceea ce nicidecum nu se leagă cu creșterile înregistrate în principalele ramuri ale economiei reale.

În condițiile diminuării a principalilor indicatori ocupaționali situația tinerilor pe piața muncii a devenit și mai gravă. Fiind considerat un grup social-vulnerabil pe piața muncii, tinerii se confruntă nu numai cu un risc

After years of crisis in nearly all fields of human-social life, there is a comparative improvement in the evolution of the last few years' Moldovan economic processes. During the last six years, the main macroeconomic indicators mark sustainable economic growth and macroeconomic stabilization. Social indicators denote a situation slightly improved in such fields of social context as poverty reduction, development of a more secure social care system, access to health services etc.

With these positive changes in the social-economic life of the republic, an improvement in the labour market situation is expected. The labour market, as a derived market, should fully reflect the successes or failures listed in the national economy. However, the analysis of the last five years' labour market evolution in Republic of Moldova reflects a continuous reduction of main occupational indicators. This isn't coherent with main real economy sectors growth.

In the circumstances of the decrease in main labour market indicators, the position of young people in the labour market has worsened. As a socially vulnerable group in the labour market, young people face not only a bigger risk of staying unemployed compared to

mai mare de a deveni șomeri, comparativ cu alte grupuri ocupaționale de pe piața muncii, dar și cu alte probleme legate de ocupare, formare profesională, neadecvată exigențelor pieței muncii, salarizare indecentă, oportunități de angajare neatractive, migrație internațională de muncă în masă etc.

Tinerii pe piața muncii reprezintă grupul ocupațional în vârstă de 15-24 de ani. De regulă, acest grup ocupațional este prezent pe piața muncii destul de modest. Tradițional, în țările cu economie de piață persoanele din categoria dată de vârstă sunt preocupate mai mult de alte activități, mai utile din punctul lor de vedere, decât prestarea serviciilor de muncă. Acest fapt este explicat, în primul rând, de calificarea joasă și experiența de muncă insuficientă de care dispun tinerii, care le asigură un salariu destul de redus. Din acest considerent, tinerii sunt predispuși să se preocupe mai mult de procesul de investire în capitalul lor uman, care, în perspectivă, poate să le aducă câștiguri cu mult mai mari, decât de veniturile salariale obținute în prezent în urma prestării serviciilor de muncă.

Analizând evoluția principalilor indicatori ocupaționali din Republica Moldova din ultimii ani, referitor la populația tânără, se observă că comportamentul tinerilor pe piața muncii se apropie tot mai mult de

other occupational groups in the labour market, but also other problems related to occupation, vocational training inappropriate to labour market demands, low wages, unattractive employment opportunities, international labour mass emigration etc.

Young people represent the demographic group composed of individuals aged 15-24 years. Generally, this employment group has relatively little presence in the labour market. Traditionally, in countries with a market economy, people in this age group are more interested in other activities, more useful than the supply of labour services, from their point of view. This is mainly explained by young people's low level of qualification and insufficient work experience, which can provide them with only low wage. Considering this, young people tend to be more concerned about investing in their human capital, as this can provide them with much higher potential incomes in future than they can earn by supplying labour services now.

The analysis of main employment indicators for young people in the Republic of Moldova shows a certain convergence towards the characteristics of the youth labour market of the European Union. During last 7 years the economically

comportamentul tinerilor pe piața muncii din țările cu economie de piață. Astfel, pe parcursul ultimilor 7 ani numărul populației economic active și a celei ocupate în vârstă de 15-24 de ani s-a redus, respectiv, de la 233,9 mii și 197,0 mii persoane până la 159,6 mii și 132,3 mii persoane. Trebuie menționat faptul că această reducere puternică a avut loc pe fundalul creșterii numărului populației totale în vârstă de 15-24 de ani de la 643,1 mii până la 698,7 mii persoane. Prin urmare, ratele de activitate și de ocupare pentru acest grup ocupațional au înregistrat reduceri și mai puternice – respectiv, de la 36,2% și 28,1% până la 22,8% și 18,9% (tabelul 1).

active and employed population of 15-24 years decreased from, respectively, 233,900 and 197,000 persons to 159,000 and 132,300 persons. It is worth mentioning that this strong decrease took place against the background of an increase in the total population of 15-24 year-olds from 643,100 to 698,700 persons. Therefore, activity and employment rates for this employment group registered even stronger decreases – respectively, from 36.2% and 28.1% to 22.8% and 18.9% (table 1).

Tabelul 1 - Evoluția principalilor indicatori ocupaționali referitori la populația tânără (în vârstă de 15-24 ani), mii persoane

	2000			2006		
	Total 15-24 ani	15-19 ani	20-24 ani	Total 15-24 ani	15-19 ani	20-24 ani
Populația totală	643,1	363,1	280,0	698,7	368,1	330,7
Populația economic activă	233,9	88,9	145,1	159,6	49,9	109,8
Populația ocupată	197,0	73,4	123,4	132,3	40,8	91,5
Șomeri	37,0	15,5	21,5	27,3	9,0	18,3
Populația inactivă	409,1	274,2	134,9	539,1	318,2	220,9
Rata de activitate, %	36,2	24,5	51,8	22,8	13,5	33,2
Rata de ocupare, %	28,1	20,2	44,2	18,9	11,1	27,7
Rata șomajului, %	15,8	17,4	14,8	17,1	18,1	16,6

Sursa: Biroul Național de Statistică. Ancheta forței de Muncă

Table 1 - Main youth employment indicators (population of 15-24 years) – Republic of Moldova, thousand persons

	2000			2006		
	Total 15-24 years	15-19 years	20-24 years	Total 15-24 years	15-19 years	20-24 years
Total population	643,1	363,1	280,0	698,7	368,1	330,7
Economically active population	233,9	88,9	145,1	159,6	49,9	109,8
Employed population	197,0	73,4	123,4	132,3	40,8	91,5
Unemployed population	37,0	15,5	21,5	27,3	9,0	18,3
Inactive population	409,1	274,2	134,9	539,1	318,2	220,9
Activity rate, %	36,2	24,5	51,8	22,8	13,5	33,2
Employment rate, %	28,1	20,2	44,2	18,9	11,1	27,7
Unemployment rate, %	15,8	17,4	14,8	17,1	18,1	16,6

Source: National Bureau of Statistics of Republic of Moldova. Labour Force Survey

În acest context, destul de relevantă este și analiza ocupării populației tinere pe grupe de vârstă mai restrânse, și anume 15-19 ani și 20-24 ani. Analizând aceleași evoluții pentru grupele de vârstă date, se observă, că nivelul de activitate și cel al ocupării pentru populația tânără în vârstă de 15-19 ani este net inferior nivelului de activitate și ocupării specific grupei de vârstă 20-24 ani – 13,5% comparativ cu 33,2% și, respectiv, 11,1% comparativ cu 27,7% în 2006. Totodată, în ceea ce privește nivelul șomajului pentru grupele de vârstă date, se observă o situație inversă – rata șomajului pentru grupa de vârstă 15-19 ani este mai mare decât rata șomajului pentru grupa de vârstă 20-24 ani – 18,1%, comparativ cu 16,6% în 2006. Cu toate acestea, numărul

In this context, it is rather relevant to see the analysis of employment of young population on more restrained age group, respectively 15-19 years and 20-24 years. When analyzing the same evolutions for these age groups, can be observed that activity and employment rate for young population for the age group of 15-19 years is under activity and employment rate for the age group of 20-24 years – 13,5% upon 33,2% for activity rate and, respectively 11,1% upon 27,7% for employment rate in 2006. Therewith, must be mentioned that the situation with unemployment rate for these age groups are inverted – unemployment rate for age group of 15-19 years is bigger than unemployment rate for age group of

șomerilor în vârstă de 15-19 ani este cu mult mai mic decât numărul șomerilor în vârstă de 20-24 ani – 9,0 mii comparativ cu 18,3 mii persoane. Acest fapt este determinat de posibilitățile mai modeste ale persoanelor în vârstă de 15-19 ani de a-și găsi un loc de muncă, reieșind din nivelul lor inferior de pregătire profesională, precum și de numărul mic al populației economice active în grupa dată de vârstă – 49,9 mii persoane comparativ cu 109,8 mii persoane în grupa de vârstă 20-24 ani. Trebuie menționat faptul că aceleași tendințe au fost înregistrate și în anul 2000 (tabelul 1).

Pe fundalul descreșterii numărului populației economice active și a populației ocupate tinere, în această perioadă de timp a avut loc o creștere spectaculoasă a numărului populației inactive – de la 409,1 mii persoane în 2000 până la 539,1 mii persoane în 2006. Totodată, se observă, că creșterea populației inactive în vârstă de 20-24 ani a fost mai mare decât creșterea populației inactive în vârstă de 15-19 ani. Astfel, dacă populația inactivă în vârstă de 15-19 ani a crescut de la de la 274,2 mii în 2000 până la 318,2 mii persoane în 2006 sau cu 16%, populația inactivă în vârstă de 20-24 ani a crescut de la 134,9 mii persoane în 2000 până la 220,9 mii persoane în 2006 sau cu 63,8%, ceea ce denotă faptul unei înrăutățiri a situației în domeniul ocupării populației tinere.

20-24 years – 18,1% upon 16,6% in 2006. At the same time, the number of unemployed of 15-19 years is less than number of unemployed of age group of 20-24 years – 9,0 thousand upon 18,3 thousand persons. This is determined by weakest possibilities of persons of age group of 15-19 years to find a job, caused by lower level of professional education, so as the low number of economically active population for this age group – 49,9 thousand persons upon 109,8 thousand persons for age group of 20-24 years. Must be mentioned that the same situation was registered too in the year 2000 (tab. 1).

Against the background of the decrease of the economically active and employed young population, there was a spectacular increase in inactive population in the same period – from 409,100 persons in 2000 to 539,100 persons in 2006. Therewith, it is observed that the growth of inactive population of the age group of 20-24 years was bigger than the growth of inactive population of the age group of 15-19 years. If the inactive population of the age group of 15-19 years growth from 274,2 thousand persons in 2000 to 318,2 thousand persons in 2006 or with 16%, the inactive population of the age group of 20-24 years growth from 134,9 thousand persons in 2000 to 220,9 thousand persons in 2006 or

Or, tinerii inactivi din grupa de vârstă 15-19 ani pentru care creșterea a fost relativ mică, în marea lor parte, sunt antrenați în activități de formare profesională. Pentru tinerii inactivi în vârstă de 20-24 ani, oportunitățile modeste de angajare și salariile mici îi demotivează de a fi prezenți pe piața muncii din Republica Moldova, preferând, fie plecarea peste hotare în căutarea unui loc de muncă mai atractiv, fie alte activități care nu sunt legate de muncă.

În general, vorbind despre evoluția ocupării tinerilor din Republica Moldova din ultimii ani, se poate constata că aceasta a fost influențată de mai mulți factori de ordin demografic economic și social. Astfel, procesele demografice și migratorii, cât și cele economice, au condus la o creștere a populației tinere, atât în valoare absolută, cât și ca pondere în totalul populației ocupate, aceasta fiind condiționată de creșterea puternică a natalității în anii 1986-1990. Totodată, datele Anchetei Forței de Muncă arată că în 2006 populația ocupată în vârstă de 15-24 ani a constituit doar 132,3 mii persoane sau 10,5% din totalul populației ocupate, din care 75,0 mii bărbați și 57,4 mii, respectiv, femei. Distribuția populației ocupate tinere în funcție de mediul de reședință arată că cea mai mare concentrație a acestora se observă în mediul rural – 80,9 mii persoane comparativ cu 51,4 mii

with 63,8%, what denote the worthiness of the situation with young people employment. As, the inactive young people of the age group of 15-19 years for which the growth is relatively small are involved in professional education activities. For inactive young people of the age group of 20-24 years, especially the low opportunities of employment and low level of wages are demotivating factors to be employed on the labour market of Republic of Moldova. They prefer to go abroad for more attractive job, or for other activities not linked with the labour.

Youth employment evolution in Republic of Moldova in the last years has been influenced by many demographic, economic and social factors in general. Thus, demographic and migration processes as well as economic ones have led to an increase in the young population as much in absolute value as in proportion of the total employed population. This is due to the high increase in birth rates in the Republic in the years 1986-1990. At the same time, data from Survey of Labour Force show that, in 2006, the employed population of 15-24 year-olds was only 132,300 persons or 10.5% of the total employed population in the Republic, with 75,000 men and 57,300 women. The

persoane în mediul urban, fapt determinat și de concentrația mare a populației din această categorie de vârstă în mediul rural – 430,8 mii persoane comparativ cu 267,9 mii persoane (tabelul 2).

distribution of the young employed population depending on their area of residence shows that its highest concentration is in rural areas – 80,900 persons compared to 51,400 persons in the urban area. This is also caused by the high concentration of population in this age group in rural areas – 430,800 persons compared to 267,900 persons in the urban area (table 2).

Tabelul 2 - Populația de 15-24 ani pe sex și medii conform relației cu piața muncii în anul 2006, mii persoane

	Total	Bărbați	Femei	Urban	Rural	15-19 ani	20-24 ani
Total populație	698,7	354,2	344,6	267,9	430,8	368,1	330,7
Persoane ocupate	132,3	75,0	57,4	51,4	80,9	40,8	91,5
Caută un alt loc de muncă	3,4	2,1	1,3	0,0	3,0	1,5	1,9
Caută o activitate suplimentară	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,5
Caută un alt loc de muncă și o activitate suplimentară	5,6	2,9	2,7	1,0	4,6	2,0	3,6
Șomeri BIM	27,3	16,4	10,9	12,7	14,6	9,0	18,3
Persoane inactive	539,1	262,8	276,3	203,8	335,3	318,2	220,9
Caută de lucru dar nu-i disponibil	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,1
Nu caută dar dorește și e disponibil	16,0	9,0	7,0	4,4	11,6	7,3	8,7
Dorește să lucreze, dar nici nu caută nici nu-i disponibil	4,4	1,9	2,5	1,3	3,1	1,7	2,8
Nici nu caută nici nu dorește	431,0	192,6	238,3	182,4	248,6	288,6	142,4
Persoane declarate plecate peste hotare	87,2	59,1	28,1	15,3	71,8	20,2	67,0

Sursa: Biroul Național de Statistică. Ancheta forței de Muncă

Table 2 - Young population (15-24 year) sex, area, age group and relationship with labour market – Republic of Moldova, year 2006, thousand persons

	Total	Men	Women	Urban	Rural	15-19 years	20-24 years
Total population	698.7	354.2	344.6	267.9	430.8	368.1	330.7
Employed population	132.3	75.0	57.3	51.4	80.9	40.8	91.5
In search of another job	3.4	2.1	1.3	0.0	3.0	1.5	1.9
In search of an additional activity	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.5
In search of another job and additional activity	5.6	2.9	2.7	1.0	4.6	2.0	3.6
Unemployed with ILO recommendations	27.3	16.4	10.9	12.7	14.6	9.0	18.3
Inactive population	539.1	262.8	276.3	203.8	335.3	318.2	220.9
Persons in search of employment but not available	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.4	0.1
Persons not in search but willing to work and available	16.0	9.0	7.0	4.4	11.6	7.3	8.7
Persons willing to work, but neither in search nor available	4.4	1.9	2.5	1.3	3.1	1.7	2.8
Persons neither in search of, nor willing to work	431.0	192.6	238.3	182.4	248.6	288.6	142.4
Persons declared gone abroad for a job	87.2	59.1	28.1	15.3	71.8	20.2	67.0

Source: National Bureau of Statistics of Republic of Moldova. Labour Force Survey

Totodată, informația privind relația tinerilor cu piața muncii arată că o mare parte din populația tânără, atât din mediul rural, cât și din mediul urban este încadrată în alte activități decât cele legate de muncă, fapt confirmat de numărul mare al populației inactive din ambele medii de reședință, (respectiv, 335,3 mii persoane în mediul rural și 203,8 mii persoane în mediul urban) inclusiv și a celei care, nici nu caută de lucru și nici nu dorește să muncească (respectiv 248,6 mii persoane și 182,4 mii persoane). În același context, analizând distribuția persoanelor care nici nu caută de lucru, nici nu doresc să muncească pe grupele de vârstă 15-19 ani și 20-24 ani, se observă, o concentrație mai mare în grupa de vârstă de 15-19 ani – 288,6 mii comparativ cu 142,4 mii în vârstă de 20-24 ani, care, în mod firesc, sunt antrenate în procesul de formare profesională.

Într-adevăr, analizând motivul pentru care aceste persoane tinere nu doresc să lucreze, se constată că majoritatea urmează un curs de școlarizare sau de formare profesională – 361,7 mii persoane sau 67,1% din totalul populației inactive tinere. Alte motive invocate de aceste persoane se referă la responsabilitățile familiale – 29,7 mii persoane, serviciul militar – 3,2 mii persoane, pensie de invaliditate – 6,6 mii persoane și doar 23,2 mii

At the same time, the information regarding the youth's relationship with the labour market in the Republic shows that most young people both in rural and urban areas are involved with non work-related activities. This is confirmed by the high inactive population in both residence areas (respectively, 335,300 persons in the rural area and 203,800 persons in the urban area) including those who are neither in search of employment nor willing to work (248,600 persons and 182,400 persons respectively). In the same context, analyzing the distribution of persons of the age group of 15-19 and 20-24 years, that neither in search of, nor willing to work, can be observed a bigger concentration in the age group of 15-19 years – 288,6 thousand upon 142,4 thousand persons of the age group of 20-24 years, that naturally are involved into the process of professional education.

At the same time, analyzing the reason why young people do not want to work it is stated the majority passed school courses or professional education - 361,7 thousand of persons or 67,1% of inactive young population. Other reasons invoked by these persons are related to family responsibilities – 29,7 thousand of persons, military service – 3,2 thousand of persons, invalidity pension – 6,6 thousands of persons

persoane sunt inactivi voluntari (tabelul 3).

Destul de relevantă este și analiza acestor categorii de persoane tinere în funcție de categorii de vârstă mai restrânse – 15-19 ani și 20-24 ani. Astfel, se observă că majoritatea persoanelor care urmează un curs de formare profesională sunt concentrate în grupe de vârstă de 15-19 ani – 264,6 mii persoane, comparativ cu 97 mii în grupa de vârstă 20-24 ani. Totodată, în ceea ce privește alte motive de inactivitate, cele mai frecvente sunt responsabilitățile familiale pentru grupa de vârstă 20-24 ani, precum și inactivitatea voluntară, caracteristică pentru ambele categorii de vârstă ale populației tinere, respectiv, 11,1 mii pentru tinerii în vârstă de 15-19 ani și 12,1 mii pentru tinerii în vârstă de 20-24 ani.

and only 23,2 thousand persons inactive volunteers (table 3).

This young people category's analysis is rather relevant within the category of a more limited category – 15-19 years and 20-24 years. So, it is observed the majority of persons who passed courses of professional education are concentrated in groups of the age of 15-19 years – 264,6 thousand persons, upon 97 thousand in the group of the age of 20-24 years. At the same time what about other reasons of inactivity, the most frequent are family responsibilities for the group of age of 20-24 years as well as voluntary inactivity for both age categories of young population respectively, 11,1 thousand for young people at the age of 15-19 years and 12,1 thousands for young people at the age of 20-24 years.

Tabelul 3 - Populația inactivă de 15-24 ani care nici nu caută, nici nu dorește să lucreze după motivul principal pentru care nu doresc să lucreze, mii persoane

	Total	Bărbăți	Femei	Urban	Rural	15-19 ani	20-24 ani
Total	430,9	192,6	238,3	182,4	248,6	288,6	142,4
Urmează un curs de școlarizare sau formare profesională	361,7	167,2	194,4	159,3	202,4	264,6	97
Începe serviciul militar obligatoriu	3,2	3,2	-	1,0	2,2	2,2	1
Responsabilități familiale (inclusiv concediu pentru îngrijirea copilului)	29,7	0,4	29,3	10,5	19,2	5,3	24,4
Boală	5,1	2,2	2,9	1,3	3,8	2,2	3
Pensionar(ă) (pensie: limita de vârstă, de invaliditate, pierderea întreținătorului)	6,6	3,8	2,7	1,8	4,7	2,4	4,2
Inactiv voluntar	23,2	14,6	8,6	7,9	15,4	11,1	12,1
Alt motiv	1,4	1,0	0,4	0,5	0,9	0,8	0,6

Sursa: Biroul National de Statistică. Ancheta fortei de Muncă

Table 3 – Young inactive population (15-24 years) who who neither in search of, nor willing to work by the main reason why you do not want to work, sex age group and area – Republic of Moldova - year 2006, thousand persons

	Total	Male	Female	Urban	Rural	15-19 years	20-24 years
Total	430,9	192,6	238,3	182,4	248,6	288,6	142,4
Attends a type of education or upgrading courses	361,7	167,2	194,4	159,3	202,4	264,6	97
Starting the compulsory military service	3,2	3,2	-	1,0	2,2	2,2	1
Family responsibilities (including child care leave)	29,7	0,4	29,3	10,5	19,2	5,3	24,4
Disease	5,1	2,2	2,9	1,3	3,8	2,2	3
Pensioner (pension: age pension, disability pension, loss of the bread-winner)	6,6	3,8	2,7	1,8	4,7	2,4	4,2
Voluntary inactive	23,2	14,6	8,6	7,9	15,4	11,1	12,1
Other reason	1,4	1,0	0,4	0,5	0,9	0,8	0,6

Source: National Bureau of Statistics of Republic of Moldova. Labour Force Survey

Destul de relevante sunt și datele privind numărul persoanelor tinere declarate plecate peste hotare care, fiind în componența populației inactive, au constituit în 2006 87,2 mii persoane sau 28,1% din totalul persoanelor declarate plecate peste hotare, din care, 71,8 mii persoane sunt din mediul rural și numai 15,3 mii persoane sunt din mediul urban. Diferența mare dintre numărul persoanelor tinere declarate plecate peste hotare din mediile rural și urban poate fi explicată prin faptul că dacă tinerii inactivi din mediul urban, în mare parte, sunt antrenați în activități de formare profesională și investire în capitalul lor uman, tinerii inactivi din mediul rural, din cauza lipsei unor oportunități de angajare reale, precum și a lipsei unor instituții de învățământ profesional sunt motivate, fie să plece

In the same context, data regarding young people declared gone abroad are quite significant. Being a component of inactive population, their number increased in 2006 to 87,200 persons or 28.1% in the total of persons declared gone abroad, of which 71,800 persons are from rural areas and only 15,300 persons are from urban areas. The large difference between numbers of young people declared gone abroad in rural and urban areas can be explained by the fact that the youth in urban areas are mostly involved in other vocational training activities and are investing in their human capital, whereas inactive youth in rural areas, because of the lack of real employment opportunities and the lack of professional education institutions, are motivated either to

în localitățile din mediul urban, în scopul formării lor profesionale, fie să părăsească țara în căutarea unui loc de muncă mai atractiv și mai bine remunerat. Și distribuția persoanelor plecate peste hotare în căutarea unui loc de muncă pe grupele de vârstă 15-19 ani și 20-24 ani arată o concentrație mai mare în grupa de vârstă de 20-24 ani - 67,0 mii comparativ cu 20,2 mii persoane în vârstă de 15-19 ani în 2006, adică pleacă într-o măsură mai mare acele persoane care și-au finisat deja stagiul de formare profesională.

Reducerile puternice ale indicatorilor ocupaționali pentru populația tânără nu reprezintă nicidecum un pericol pentru evoluția proceselor de pe piața muncii din Republica Moldova. Din contră, această reducere poate genera o diminuare esențială a presiunii pe piața muncii, ceea ce poate contribui la o creștere a funcționalității acesteia, în special în ceea ce privește eficientizarea mecanismului de funcționare a ei, precum și creșterea productivității muncii și, prin consecință, a veniturilor salariale. Pe de altă parte, diminuarea indicatorilor ocupaționali pentru populația tânără asigură posibilitatea menținerii și dezvoltării continue a capitalului uman existent prin creșterea duratei de școlarizare a resurselor umane tinere, care timp de 15 ani de tranziție și criză a degradat esențial. Ori, numai astfel, poate fi

move to the urban area to get a professional education or to emigrate in search of more attractive and better paid employment. The distribution of persons gone abroad to look for a job of the age group of 15-19 and 20-24 years show a bigger concentration in the age group of 20-24 years – 67,0 thousand upon 20,2 thousand persons of the age group of 15-19 in 2006. This denote that lives more persons that already have finished their professional education.

A large decrease in employment indicators for the young population does not represent a danger for evolution processes on the labour market in Republic of Moldova at all. On the contrary, this decrease can generate a significant decrease of pressure on the labour market which can contribute to improving its functionality, in particular optimizing the efficiency of its functioning mechanism, as well as to increase work productivity and, as a consequence, wage incomes. On the other hand, a decrease in employment indicators for the young population assures the possibility of continuous maintenance and development of existing human capital in the Republic, by increasing the length of youth human resource schooling, which worsened significantly during the 15 years of transition and crisis. This is the only

asigurat un potențial uman competitiv, extrem de necesar pentru relansarea economiei Republicii Moldova și asigurarea unei creșteri economice durabile.

În general, țările dezvoltate cu economie de piață atrag o atenție destul de mare procesului de dezvoltare a capitalului uman existent prin diverse programe educaționale și de pregătire profesională active, creșterea numărului de burse etc. care permit creșterea duratei de școlarizare a tinerilor. Se consideră că în țările dezvoltate, în care productivitatea socială a muncii este destul de mare, populația, statul, în general, dispune de resurse suficiente care le permite să le asigure tinerilor lor o durată de școlarizare mai îndelungată, văzând în aceasta o investiție destul de profitabilă din care ar câștiga întreaga societate, spre deosebire de țările subdezvoltate, în care cea mai mare pondere a populației ocupate desfășoară munci puțin productive, și, prin urmare, nivelul veniturilor totale este mai modest, care nu permite excluderea din procesul de muncă a unei cantități mari de resurse umane.

Diminuarea ratelor de activitate ale populației tinere, precum și creșterea duratei de școlarizare și pregătire profesională se consideră drept o necesitate stringentă pentru țările angajate în procesul de tranziție la societatea post-industrială, la o

way to assure a competitive human potential, which is extremely important in relaunching the Republic's economy and assuring sustainable economic growth.

In general, developed countries with a market economy are highly concerned with developing their existing human capital, by having diverse educational and active professional training programs, and increasing the number of scholarships etc. that increase the length of young people's schooling period. It is considered that in developed countries, with a high social work productivity, the population and the state in general dispose of sufficient resources to allow young people a longer period of education, this being seen as a beneficial investment for the whole of society. On the contrary, in some transition countries of Central and Eastern Europe, the highest proportion of the employed population works in less productive sectors, and has, consequently, a lower level of income, that does not allow the exclusion from the work process of such a significant quantity of human resources.

Decrease in activity rates of the young population, as well as increase in the length of schooling and professional training period are considered essential for countries in

economie bazată pe cunoaștere, or în acest proces sunt angajate practic toate țările dezvoltate cu economie de piață modernă.

Pe de altă parte, în condițiile în care diminuarea indicatorilor ocupaționali ai populației tinere nu prezintă un pericol pentru funcționalitatea pieței muncii din Republica Moldova, o situație alarmantă este determinată de creșterea continuă a șomajului tineretului. Astfel, pe parcursul a ultimilor 5 ani, din 2000 până în 2006, rata șomajului în rândul tinerilor a crescut de la 15,8% până la 17,1%. Totodată, șomajul în rândul bărbaților tineri a înregistrat diferențe notabile față de șomajul în rândul femeilor tinere – 19,6% comparativ cu 15,9%, iar ponderea șomerilor în vârstă de 15-24 ani, cu o durată de 6 luni și peste a constituit 46,2% din totalul șomerilor din 2006. Acest fapt califică tineretul drept un grup ocupațional social-vulnerabil care necesită măsuri suplimentare de protecție socială.

Într-adevăr, tinerii, în special cei care încă nu au lucrat niciodată, se confruntă cu probleme majore în legătură cu plasarea lor în câmpul muncii. Acest fapt are loc din cauză că majoritatea angajatorilor preferă să angajeze persoane care au deja o experiență de muncă și o anumită calificare profesională, ceea ce reduce esențial șansele de integrare profesională a tinerilor. Pe de altă parte,

the process of transition to a post-industrial society with a knowledge-based economy. Nearly all countries with a modern market economy are in this process.

On the other hand, even though the decrease in youth employment isn't a danger for the functionality of the labour market in Republic of Moldova, a worrying situation is caused by the continuous increase of unemployment among young people. During the last 7 years, from 2000 to 2006 the youth unemployment rate increased from 15,8% to 17,1%. At the same time, the unemployment rate among young men registered noticeable differences compared to that of young women – 19,6% compared to 15,9%, and the proportion of unemployed persons aged 15-24 years who have been unemployed for 6 months or more was 46,2% of the total of youth's unemployed persons in 2006. This fact qualified youth as a socially vulnerable employment group that needs additional measures of social protection.

Young people, particularly those who have never worked, have major problems regarding their work placements. This is caused by the fact that most employers prefer to employ persons with work experience and professional qualification which significantly

persoanele tinere nu acceptă salariile propuse de angajatori la începutul carierei lor profesionale.

Șomajul tineretului este un fenomen caracteristic tuturor țărilor cu economie de piață, iar soluționarea problemei date depinde în mare măsură de calitatea măsurilor de politică de ocupare a forței de muncă. Prin urmare, odată cu consolidarea raporturilor de piață în Republica Moldova șomajul tineretului se va afla tot mai insistent în vizorul politicilor de pe piața muncii.

Reieșind din gravitatea problemei, ocuparea tineretului este prezentă practic în toate strategiile naționale de dezvoltare din ultimii ani. Astfel, în programul de activitate a guvernului pentru perioada 2005-2009 "Modernizarea țării - bunăstarea poporului" și Strategia de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei (2004-2006) (SCERS) problema în cauză este relatată într-un compartiment separat, axat pe politicile de tineret. În acest compartiment accentul este pus, în special, pe problema șomajului tineretului care în ultimii ani ia proporții tot mai mari, pe crearea de noi locuri de muncă pentru tineri, pe măsuri anti-trafic de ființe umane, precum și pe măsurile de motivare a angajatorilor de a plasa în câmpul muncii tineri absolvenți care, fiind fără experiență de muncă, sunt, de regulă, dezavantajați în procesul de angajare.

reduces young people's chances of professional integration. On the other hand, neither do young people accept the amount of the wage that employers offer them at the start of their professional career.

Youth unemployment is a problem characteristic of all countries with market economy. Part of the solution to this problem largely depends on the employment and training policies put in place by labour market institutions, in terms of the relevance to labour market requirements and of quality of these measures. Therefore, once market relations in Republic of Moldova have strengthened, unemployment among young people will be a more predominant issue for the labour market policies in the Republic.

On the basis of problem's gravity, young people employment is presented practically in all national strategies of development during last years. So, in program of government activity for the 2005-2009 "Country's modernization – people welfare" and Strategy of Economic Growth and Poverty reduction (2004-2006) (SCERS) this problem is given in a separate section based on policies for young people. In this section the stress is put on young people unemployment problem, that

Programul de activitate al guvernului pentru perioada 2005-2009 "Modernizarea țării - bunăstarea poporului" poate fi considerat principalul document care reflectă politicile promovate în Republica Moldova în domeniul dezvoltării economice, sociale, politice și culturale din perioada actuală. Programul de guvernare se axează pe soluționarea problemelor republicii practic din toate domeniile vieții sociale, ca dezvoltarea mediului de afaceri și a climatului investițional, creșterea nivelului de trai al populației, creșterea calității serviciilor sociale prestate populației în domeniul ocrotirii sănătății, educației și protecției sociale, democratizarea societății și pregătirea premiselor de integrare europeană, soluționarea conflictului transnistrean etc.

Totodată, accentul major al programului de guvernare este pus pe politicile macroeconomice și sectoriale, obiectivele care se concretizează în următoarele:

- o creștere economică anuală nu mai mică de 6%;
- un nivel anual al inflației mai jos de 10%;
- o creștere a producției industriale mai mare decât creșterea anuală a PIB-ului;
- o creștere a volumului de investiții mai mare decât creșterea anuală a PIB-ului;
- o creștere a volumului

has grown recently, on the creation of new working places for young people, prevention of human traffic, as well as measures of employees motivation to hire young graduates, who are without experience as a rule are disadvantaged in engagement process.

Program of government activity for the period 2005-2009 may be considered as principal document reflecting policies promoted in the Republic of Moldova in the sphere of economical, social, political and cultural development at present. This governing program is based on republic problems solving practically in all spheres of social life, population's level of life growing, business development and investment climate, social services growing offered to population in health protection, education and social protection sphere, society's democratization and premises preparation for European integration, Transnistrian conflict solving etc.

At the same time the stress of government's program administration is put on macroeconomic and district policies, whose objectives consist in the following:

- annual economic growth now lower than 6%;
- level of inflation lower than 10%;

exporturilor prin crearea de produse noi, calitative și competitive și pe piețele europene;

- implementarea consecventă a reformelor structurale în scopul consolidării potențialului de creștere economică.

Un obiectiv aparte prezent în programul de activitate a guvernului pentru perioada 2005-2009 "Modernizarea țării - bunăstarea poporului" legat nemijlocit de problema ocupării tineretului constă în crearea a 300 mii locuri de muncă, inclusiv și pentru tineri, precum și creșterea salariului mediu lunar până la echivalentul a 300 USD.

Programul de activitate al guvernului pentru perioada 2005-2009 "Modernizarea țării - bunăstarea poporului" poate fi considerat un document strategic integrator al mai multor strategii de dezvoltare social-economică sau sectoriale de importanță majoră lansate anterior, precum Strategia de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei (2004-2006) (SCERS), programul de revitalizare a localităților din mediului rural „Satul Moldovenesc”, Programul național de implementare a Planului de acțiuni Moldova - Uniunea Europeană etc., strategii care în mod direct sau indirect au tangențe cu problema ocupării tineretului.

În scopul realizării obiectivelor de ocupare a tineretului, programul de

- industrial production growth higher than annual growth of gross domestic product;

- investments volume growing higher than annual gross domestic product growing;

- export volume growing at new, qualitative and competitive products creation at European markets;

- structural reforms' consequent implementation with the aim to strengthen potential of economic growth.

A separate object in government's activity program for the period 2005-2009 directly connected with the problem of youth employment, is the creation of 300 thousands working places, inclusive for young people, as well as monthly average salary growth to the equivalent of 300 USD.

Government activity's program for the period 2005-2009 may be considered a strategic integrator document for many strategies of social and economic development or sectoral strategies of great importance recently published, like Strategy of Economic Growth and Poverty reduction (2004-2006) (SCERS), reviving program of locations from rural area „Moldavian village”, National program of Action plan implementation – Moldova –

activitate al guvernului pentru perioada 2005-2009 "Modernizarea țării - bunăstarea poporului", pune accentul pe realizarea „Strategiei pentru tineret” aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.1541 din 22.12.2003. Astfel, în rezultatul realizării obiectivelor strategiei pentru tineret se așteaptă:

- un număr mai mare de tineri angajați sau care au inițiat o afacere proprie;

- un număr mai mare de tineri care au căpătat deprinderile necesare pentru a reuși să se orienteze pe piața muncii;

- crearea unui sistem de educație profesională care corespunde necesităților pieței muncii;

- un număr mai mare de tinerii fermieri care au căpătat deprinderile și capacitățile necesare pentru implementarea unor idei inovatoare care ar spori eficiența activităților din cadrul sectorului agrar;

- asigurarea tinerilor cu oportunități de angajare peste hotare reglementate juridic;

- stoparea "scurgerii de creier" necontrolate.

Un alt document strategic, Strategia Națională de Dezvoltare (2008-2011), lansat recent, reflectă problema ocupării tineretului în contextul politicilor de ocupare a forței de muncă. Problema ocupării tineretului este prezentă în compartimentul 4 al strategiei, care este axat pe dezvoltarea potențialului uman.

European Union etc., strategies that in direct or indirect way have contacts with problem of young people employment.

With the aim to realize objectives of young people employment, government activity's program for the period 2005-2009, put the stress on realization „Strategy for young people” approved by Government Decision no. 1451 dated 22.12.2003. So, as a result of strategies realization for young people are expected:

- a heightened number of employed youth or who have their own business

- a heightened number of youth who have necessary abilities to succeed and orientate at labor-market;

- a system of professional education creation corresponding to labor-market necessities;

- a heightened number of young farmers who have necessary abilities to implement some innovative ideas that will increase activities efficiency in agrarian sector;

- youth assurance with employment opportunities abroad legally regulated;

- stopping uncontrolled "brain drain".

Another strategic document, National Development Strategy (2008-2011), recently published,

Totodată, trebuie menționat faptul că, măsurile propuse pentru soluționarea problemei ocupării tineretului, care este prezentă practic în toate documentele strategice globale, poartă un caracter mai mult declarativ, fără propuneri concrete și eficiente de redresare a situației. Acest fapt este confirmat și de evoluțiile recente ale situației tinerilor pe piața muncii din Republica Moldova reflectate în capitolul doi, care indică o înrăutățire a ocupării tineretului. Nici creșterea numărului de locuri noi de muncă create pe parcursul ultimilor ani nu a fost în stare să reducă din amploarea șomajului tineretului sau din numărul mare al persoanelor tinere plecate peste hotare în căutarea unui loc de muncă.

Totodată, indiferent de succesul strategiilor și politicilor de pe piața muncii, precum și de calitatea acestora, trebuie menționat faptul că un lucru este cert: piața muncii este o piață derivată. Ea reflectă pe deplin succesele și insuccesele din economie. Din acest considerent, doar o creștere durabilă a economiei, înviorarea afacerilor și a investițiilor pot să absoarbă excesul de ofertă de muncă din Republica Moldova concretizat, fie în populația șomeră, fie în populația inactivă aptă de muncă și să asigure realizarea obiectivelor strategiilor și politicilor în cauză – de reducere a nivelului șomajului și de creștere a nivelului ocupării forței de muncă.

reflects the problem of youth employment within the context of labor force engagement policies. The problem of youth employment is present in the 4 part of this strategy based on human potential development.

At the same time, it should be mentioned the fact proposed measures to solve young people employment that is practically presented in all global strategic documents, has a more declarative character and efficiencies to recover the situation this fact is confirmed and recent evolutions of youth on labor-market in the Republic of Moldova reflected I second chapter, which indicate youth employment worsening in the republic. Nor working places number growing created during last years was not able to reduce youth jobless or great number of young persons who went abroad searching for a working place.

At the same time independently with strategies and policies support on labor market, as well as their quality, it should be mentioned that one fact is cert: labor market is a derivative market. It completely reflected successes and loses in economy. From this point of view only a sustainable growth of economy, business and investments reviving can absorb the excess of labor supply in the republic

Concluzii

Din cele expuse se poate constata că principala problemă a ocupării tineretului din Republica Moldova reprezintă deficitul de locuri de muncă atractive. Faptul că majoritatea locurilor de muncă propuse tinerilor sunt neproductive, slab remunerate și fără o perspectivă reală de carieră profesională îi determină pe majoritatea tinerilor fie să rămână șomeri sau inactivi, fie să emigreze peste hotare în căutarea unui loc de muncă. Însă, nici emigrarea, nici activitățile de alternativă nu rezolvă problemele legate de ocuparea tinerilor.

În aceste condiții, unica soluție de redresare a situației este însănătoșirea economiei, care să fie capabilă să creeze în perspectivă locuri de muncă productive și durabile, atractive pentru populația tânără, precum și programele de ocupare axate pe populația tânără.

concentrated on unemployed, on inactive population, and to assure strategies' objectives realization and policies - of unemployed level reduction and increasing the level of employment.

Conclusions

All that was written previously, it is noticeable that the main problem of young people employment in Republic of Moldova is the deficit in attractive work places. The fact that most jobs offered to young people are unproductive poorly remunerated and with no real professional career prospects leads most young people to stay unemployed or inactive, or to emigrate abroad in search of employment. But neither the emigration for work, nor the alternative activities can be a solution to the problems related to youth employment.

Under these conditions, the only way to improve the situation is still to strengthen the economy, which should be capable of creating in prospect productive and sustainable work places attractive for the young population, as well as employment programs for the young.

Bibliografie / References

- Melichian, G., Colosova, R., 1995, *Labour economics and social and working relations*, MGU, Moscow
- Paicheler, G., 1995, *Psychologie des influences sociales*, Delachaux& Niestle, Paris
- Parton, N., O'Byrne, P., 2000, *Constructive social work, Towards a new practice*, Macmillian Press, London
- Payne, M., 1997, *Social Work Theory*, Macmillian Press, London
- Petrescu, I., 2004, *Management social*, Editura Expert, București
- Preti, L., 1993, *Imigrația în Europa*, Editura Tehnică, București
- ** Monitorul Oficial al R. Moldova nr.6-12/37 din 01.01.2004
www.gov.md